

PLA DE CONVIVÈNCIA

CEIP CAMP DE TÚRIA Cda

1. INTRODUCCIÓ I MARC NORMATIU
2. ANÁLISI DEL CONTEXT ESCOLAR
 - a. Localització
 - b. Característiques físiques
 - c. Alumnat i famílies
 - d. Recursos personals
3. ORGANITZACIÓ INTERNA DEL CENTRE/GESTIÓ DEMOCRÀTICA DEL MATEIX
4. ORGANITZACIÓ INTERNA RESPECTE A ESTRUCTURES I METODOLOGIES DE TREBALL
5. CONCEPTUALITZACIÓ DEL CONFLICTE
6. DISSENY DE MESURES PREVENTIVES
7. ACTUACIONS RESPECTE L'ALUMNAT, PROFESSORAT I FAMÍLIES
8. PROTOCOL D'INTERVENCIÓ DEL CENTRE
9. PROCEDIMENTS D'INTERVENCIÓ DAVANT DE SUPÒSITS DE VIOLÈNCIA ESCOLAR
10. ESTRATÈGIES PER A REALITZAR LA DIFUSIÓ, EL SEGUIMENT I L'AVALUACIÓ DEL PLA DE CONVIVÈNCIA

1. INTRODUCCIÓ I MARC NORMATIU

El document que presentem és fruit d'una necessitat tant legislativa com per una realitat escolar i social.

Aquest Pla de Convivència tracta de donar resposta als conflictes que poden sorgir al nostre Centre; tant des de la prevenció com des de l'actuació, en el cas què es produïsquen.

El nostre propòsit és contribuir a la millora del nostre clima escolar, tenint cura especialment del respecte a la integritat física i dignitat moral que ens mereixen els/les alumnes i qualsevol membre de la comunitat educativa.

- Decret 246/1991, de 23 de Desembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre drets i deures dels alumnes dels centres docents no universitaris de la Comunitat Valenciana. Les disposicions addicionals primera, segona i tercera assenyalen que els centres docents podran, a fi d'establir-hi les normes de convivència, dotar-se de reglaments de règim interior, els quals seran elaborats amb la participació de l'alumnat i aprovats pel consell escolar del centre.
- Decrets 233/1997 i 234/1997, de 2 de setembre, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el reglament orgànic i funcional de les escoles d'educació infantil i dels col·legis d'educació primària, assenyalen en l'article 19.7 que és competència dels directors/directores dels centres afavorir la convivència en el centre i imposar les correccions que hi corresponguen, d'acord amb allò que ha establert l'administració educativa, i en compliment dels criteris fixats pel consell escolar del centre.
- Així mateix, l'article 61(Decret 233/1997) del Reglament orgànic i funcional de les escoles d'educació i els col·legis d'educació primària, que diu que en el si del consell escolar del centre es constituirà, entre altres, la comissió de convivència.
- Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere.
- Decret del Govern Valencià 233/2004 de 22 d'octubre, pel qual es crea l'Observatori per a la convivència escolar, que proposa i impulsa mesures de caràcter preventiu que han donat lloc al "pla de prevenció de la violència i promoció de la convivència als centres escolars de la Comunitat Valenciana (en avant PREVI)", el qual estableix mesures i facilita protocols d'actuació a fi d'ajudar els centres a previndre i gestionar situacions de conflicte.
- Ordre de 25 de novembre del 2005, de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, que regula la notificació de les incidències que alteren la convivència escolar acompanyant-la dels oportuns registres i protocols elaborats amb eixa finalitat.
- Decret 39/2008 de 4 d'abril, del Consell, sobre la convivència en els centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics i sobre els drets i els deures de l'alumnat, pares i mares, tutors o tutores, professorat i personal d'administració i servicis.

- Ordre 62/2014 de 28 de juliol de la conselleria d'Educació, per la qual s'actualitza la normativa que regula l'elaboració dels plans de convivència en els centres educatius de la Comunitat Valenciana i s'establixen els protocols d'actuació i intervenció davant de supòsits de violència escolar.

1.1 Justificació del Pla de Convivència

Els objectius del centre van encaminats a:

- Desenvolupar una cultura democràtica basada en el respecte i la justícia dins l'àmbit escolar com a espai d'adquisició d'aprenentatges i de socialització.
- Garantir la representativitat de tots els integrants de la comunitat educativa per assegurar, així, la pluralitat de veus.
- Generar espais sense violència, mitjançant el diàleg i la participació de la comunitat per combatre la violència de gènere, des de l'escola i des dels 3 anys.
- Impulsar l'adquisició d'una adequada competència social que permeta entendre el conflicte com un fet consubstancial a la interacció personal i del grup, necessari per al desenvolupament personal i social.
- Aplicar el Model Dialògic de Prevenció i Resolució de conflictes que es basa en les evidències científiques que la investigació de la comunitat Científica Internacional ha determinat que generen millores i èxit en aquest camp.

2. ANÀLISI DEL CONTEXT ESCOLAR.

a. Localització: Riba-roja.

És una localitat valenciana de la comarca Camp de Túria. Està situada a 20 Km. a l'oest de la ciutat de València, al costat del riu Túria. Riba-roja està ben comunicada, l'uneixen a València tres carreteres, una de les quals és la A-3. Pel que fa al transport públic està dotada d'una xarxa d'autobusos urbana i metro. La bona comunicació i proximitat amb València la fa tenir una clara dependència econòmica d'ella.

Riba-roja està limitada per les següents localitats: Manises, Vilamarxant, La Pobla de Vallbona, L'Eliana, Loriguilla i Chestre.

El municipi es caracteritza per grans urbanitzacions residencials, zona urbana, centre de la localitat, on distingim els casc antic i zona de vivendes socials, amb població amb desavantatge social, econòmic i cultural, majoritàriament d'ètnia gitana i població de països de l'est d'Europa d'hispanoamèrica i d'origen àrab.

Aquestes urbanitzacions que fan que augmente el cens de població considerablement als darres anys són les següents:

- Urbanització de Masía de Traver
- Residencial La Reva (prop de la A-3) i lindant el Loriguilla.
- Urbanitzacions de la zona nord: Molinet, Santa Rosa i Santa Mónica
- Entre Naranjos
- Monte Alcedo
- Parque Monte Alcedo
- Clot de Navarrete
- Urbanitzacions de la Ctra. Manises: Pous, Valencia la Vella, La Llovatera i Partida Carot.
- L´Oliveral (a la A-3)

La població escolar de Riba-roja té diversa procedència, socio-cultural, econòmica, de nacionalitats diferents i entorns familiars diversos.

Riba-roja és una localitat que acull nombrosa població estrangera i immigrant durant el curs escolar.

L'oferta cultural a Riba-roja és molt ampla. La població compta amb un **auditori municipal** que presenta una programació anual molt rica i variada (audicions, teatre, opera, zarzuela, dansa, cinema, programacions per a escolars, etc.). **Un Conservatori de música i dansa, una escola de música** local de la Banda, un **segón Teatre, “Cervantes”,** on s'ubica l'Escola de Teatre”, **un cinema d'Estiu**, al parc Municipal “Maldonado”, **dues biblioteques, un Centre d'Informació Juvenil, un Centre Social** que ubica diferents associacions i grups.

L'oferta esportiva també és molt ampla: un Pavelló Esportiu Municipal, una piscina coberta de nova construcció, un Poliesportiu Municipal i dos camps de futbol de gespa artificial. El nombre de clubs i escoles esportives és elevat: futbol, bàsquet, natació, judo, futbol sala, handbol, tennis de taula, atletisme....

En quant a l'oferta educativa Riba-roja compta amb quatre Centres Públics d'Educació Infantil i Primària (“Cervantes”, “Eres Altes”, “Mas d'Escoto” i Camp de Túria”), dos I.E.S públics (“I.E.S. Riba-roja” i I.E.S. “El Quint”), un Centre Concertat d'Educació Infantil, Primària i Secundària (Asunción de Nuestra Señora). També compta amb una Escola d'Adults pública.

En quant al primer cicle d'educació Infantil el servici és municipal havent una Escola Infantil de nova construcció.

A més a més existeixen altres Centres privats.

La C.E.I.P. “Camp de Túria” està adscrit a l'I.E.S. Plà de Nadal de Riba-roja.

b. Característiques físiques

El C.E.I.P. “Camp de Túria”, de Riba-roja es va crear en el curs 2001-2002, per una necessitat a la localitat de places escolars com el centre nº 4 de Riba-roja, ubicant-se en un solar amb aules prefabricades. Des d'eixe moment fins a la data actual ha anat augmentant el nombre d'alumnat i per tant de grups i de unitats fins a arribar a l'actual estructura.

Des de setembre de 2008 el Centre va ser traslladat al Centre de nova construcció en un solar de 9.000 m. situat a la zona nord de la localitat, concretament a la Partida “La Botaia”. És una zona tranquil·la pròxima a les anomenades “casetes” que eren les vivendes d'estiu antigament. És un lloc privilegiat elevat amb panoràmica del casc antic per l'est i a la serra Calderona i riu Túria pel nord, sense edificis al voltant i amb una llum i ventilació ideal

Les àrees d'influència de l'alumnat en la matriculació possiblement siguen les següents:

-Zona urbana: carrers de la zona mencionada limitant amb les zones dels altres quatre Centres pels carrers i barranc que es determinen en la Junta d'escolarització i s'aproven al Consell Escolar Municipal.

-Urbanització de Masía de Traver. Compartint aquesta zona amb altre Centre Públic limitat per un carrer.

-Urbanitzacions de la zona nord (Santa Rosa, Molinet, Gallipont,...)

-Urbanizaciones en direcció a Manises (Valencia la Vella, Els Pous, Llobatera.....)

Sent aquesta zonificació revisada cada curs.

L'alumnat, doncs, és molt variat en la seua procedència: alumnat del poble que viu a la zona, alumnat nouvingut d'altres països que també viu a la zona, alumnat de les urbanitzacions, la majoria d'ells sent de famílies que s'han instal·lat als últims anys provinets de València o d'altres localitats i una minoria residents de les vivendes socials.

EDIFICI DEL CENTRE

El Centre, de nova construcció, es va inaugurar a setembre de 2008, finalitzant amb ell una etapa de continu creixement amb mancances espacials i materials.

Consta de tres parts independents:

-Edifici de Primària.

-Edifici d'Infantil

-Gimnàs, vestuaris i casa conserge

- L'edifici de Primària consta de planta baixa on es troben
 - Els despatxos
 - Consergeria
 - Gavinet psicopedagògic
 - Aula d'audició i llenguatge
 - Aula d'usos múltiples convertida en biblioteca.
 - Menjador i cuina
 - Les quatre aules de primer cicle.
 - Serveis d'alumnes i mestres
 - Aula de xicotet grup pel primer cicle.
 - Magatzems

La primera planta ubica:

- Deu aules del segon i tercer cicle,
- Sala de mestres,
- Aula de P.T.
- Aula d'informàtica
- Aula de música
- Aula Polivalent, convertida en aula
- Biblioteca, convertida en aula
- Dues aules de xicotet grup per al segon i tercer cicle
- Serveis d'alumnes i de mestres

El Centre compta amb totes les mesures d'accés per a persones amb mobilitat reduïda ja que compta amb serveis per a minusvalids i ascensor. L'accés a l'edifici principal així com als diferents espais (aules, menjador, gimnàs...) no compten amb barreres arquitectòniques.

- L'edifici d'infantil consta amb:
 - Sis aules amb Servei incorporat
 - Un aula d'usos múltiples
 - Un aula per a xicotet grup
 - Una sala de reunions per a l'equip docent
 - Serveis de mestres

Totes les aules d'infantil tenen accés directe al seu pati així com una zona exterior individual, amb pis de seguretat, delimitada però no tancada.

- El gimnàs està ubicat al pati de primària i disposa de vestuaris annexos, despatx per al professorat i magatzem. A més, es troben al mateix edifici els serveis de xiquets i xiquetes per al temps d'esplai.
- Junt al gimnàs es troba ubicada la casa del conserge, que no aconsegueix la seua funció com a vivenda i ha estat utilitzada com a sala d'usos múltiples per al cicle d'infantil, per a la realització de les activitats extraescolars i per a ús de l'AFA

ESPAIS EXTERIORS

El pati de primària consta de 4 pistes (dos de futbol i dos de bàsquet), i d'una zona amb bancs que serveix d'accés al centre per als alumnes d'infantil i primària.

Junt a les pistes, es troben ubicats dos trinquets, un de galotxa i altre de pilota valenciana.

El pati d'infantil disposa d'una zona comuna amb parc d'exterior, a més de les zones individuals. També disposem de bancs distribuïts per tot l'espai.

A més a més, al centre comptem amb dos horts escolar, un al pati d'infantil i altre a la zona d'aparcament, tots dos amb porta d'accés.

L'aparcament es troba ubicat a la zona d'accés principal, comptant amb tres portes d'accés, dos de persones i altra de cotxes, independent de les portes d'entrada dels alumnes.

c. Alumnat i famílies

L'alumnat del Centre Camp de Túria es caracteritza en principi per una varietat sociocultural i lingüística, originada per l'origen o procedència. Contem amb diverses nacionalitats inclosa l'espanyola i un nombre considerable dels nostres alumnes són estrangers (Xina, països de l'est i sud-americans, Marroc, Pakistan...).

Encara que el Centre compta amb quatre programes lingüístics (PPEV i PPIP) una gran part del nostre alumnat es castellanoparlant, tot i que la llengua autòctona de la població és el valencià.

Cal que destaquem el gran nombre de famílies amb necessitat econòmica i amb necessitat d'atenció i assessorament familiar. La gran majoria de usuaris de menjador reben algún tipus d'ajuda per part de la Conselleria o de l'Ajuntament municipal.

Al mateix temps comptem amb un grup nombrós d'alumnat amb necessitats de compensació educativa i amb necessitats específiques d'atenció educativa per diversos factors.

ASPECTE SOCIO-CULTURAL

De la mateixa manera comptem amb una varietat sociocultural que ve determinada per diferents aspectes:

- Segons el lloc on tenen la vivenda: alumnat que viu en urbanitzacions, alumnat que viu en cases aïllades fora de la població, alumnat que viu al casc urbà i d'altres que viuen als barris desfavorits en vivendes socials.
- Alumnat d'ètnia gitana amb costums i maneres d'entendre l'educació i la formació molt diferents del que té la nostra escola i qualsevol escola actual. Açó crea unes diferències grandíssimes i discriminatòries desfavorables a nivell educatiu.
- El nivell cultural de les famílies condiciona el nivell de l'alumnat en qualsevol centre i en el cas del nostre les diferències són grandíssimes. Ens trobem pares i mares analfabets, pares i mares analfabets funcionals, pares i mares amb professions de serveis, pares i mares aturats, pares i mares molt joves amb mancances respecte a l'educació dels fills i de les filles, famílies sense pautes clares, ...

PER TAL DE COMPENSAR I AFRONTAR AQUESTES SITUACIONS PORTEM A TERME LES SEGÜENTS ACTUACIONS:

- Programa de compensatòria , que cada nou curs demanen un augment de dotació personal i per primera vegada al curs 2010-2011 hem comptat amb un mestre amb un 100% de la jornada lectiva
- Elaborar el PAT partint de les propostes de la COCOPE i dels cicles i consensuat per tot el claustre.
- L'acció tutorial com a relació continua per part dels tutors i de les tutores amb les famílies.
- Flexibilitzant l'horari de reunió amb les famílies.
- Els criteris que hem elegit a l'hora d'entregar d'informes o de notes depenen dels tipus de famílies que tenim.
- Les activitats complementaries que escollim venen determinades per les situacions familiars.
- Mantenim un contacte permanent amb el departament de serveis socials

- Duguem a terme un programa d'habilitats socials en E.Infantil a nivell de les famílies.
- Hem dut endavant un programa PAE durant quatre cursos no havent segut aprovat aquest curs i necessitaríem ampliar-lo a cicles inferiors ja que l'alumnat d'aquests cicles tenen eixa mateixa necessitat.
- Flexibilitat front a casos especials i puntuals de diferent índole en el menjador escolar.
- Actuacions d'èxit (grups interactius, tertúlies literàries dialògiques...).

d. Recursos personals

EQUIP EDUCATIU

L'equip educatiu del nostre centre és estable donat que la major part dels professionals ho són amb caràter definitiu. Segons les unitats que comptem al centre aquest equip es conforma d'al voltant 35 mestres, tot i que esta nombre pot augmentar per les necessitats de l'alumnat o per l'habilitació de noves aules per l'augment de l'alumnat a la localitat.

PERSONAL NO DOCENT

- 1 psicòleg a temps parcial depenent del SPE
- 1 educadora per a alumnes amb NEEs

PERSONAL DE SERVEIS I MENJADOR

- 1 conserge de l'Administració Local.
- 1 cuiner depenent de l'empresa de menjador.
- 3 ajudants de cuina depenent de l'empresa de menjador.
- 16 Monitores de menjador depenent de l'empresa de menjador

PARTICIPACIÓ FAMILIAR

El centre és una Comunitat d'Aprenentatge, per tant les famílies tenen un paper important com a membres de la comunitat, tant en comissions mixtes com en Actuacions educatives d'èxit dins de l'aula. Es

pretén que la seva participació siga decisiva, avaluativa i educativa per a generar millores a nivell acadèmic i de convivència. El seu paper és vital també en aquest últim aspecte pel caràcter social que té.

El Centre considera fonamental la col·laboració, també de l' **Associació de mares i pares** en l'educació de l'alumnat dins d'un marc de tolerància, llibertat i respecte.

Perquè aquesta col·laboració siga efectiva, el Centre proporciona els mitjans materials necessaris:

1. Local de reunió.
2. Material fungible.
3. Mitjans per a dirigir-se als seus associats a través de l'alumnat.

Les funcions d'aquesta Associació estan determinades pel que diu el Decret 188/94 del 13/9/94 (DOGV de 18/10/94).

3. ORGANITZACIÓ INTERNA DEL CENTRE/GESTIÓ DEMOCRÀTICA DEL MATEIX

PEC

La Comunitat educativa està formada pels alumnes, professors/es, pares, mares, Ajuntament i personal no docent, així com altres sectors socials de la població. Perquè la gestió del nostre centre siga democràtica, la representació de tots i cada u d'aquests sectors està garantida.

Tots estan representats en el Consell escolar i tenen, a més a més, formes d'organització pròpies.

Els pares i mares col·laboren i participen per mitjà de l'AMPA i l'Assemblea de pares i mares.

L'alumnat mitjançant de l'Assemblea d'aula i l'Assemblea de delegats/des.

El professorat pel Claustre i dels Equips docents (Comissió de Coordinació pedagògica i Equips de Cicle).

Les comissions mixtes, formades per mestres, alumnes i familiars són el gran exponent de la democràcia participativa.

PCC

El Projecte Curricular de cada Etapa recull orientacions que garanteixen la presència dels TEMES TRANSVERSALS en tota l'etapa i àrees del currículum.

Les programacions docents tenen en compte aquests temes en l'organització dels objectius i continguts de cada una de les àrees curriculars.

L'avaluació de l'alumnat preveu el desenvolupament de hàbits i actituds relacionades amb els transversals. La programació de les activitats extraescolars i complementàries del centre afavoreix el tractament d'aquests temes amb un caràcter transversal.

L'organització de la programació, d'acord amb els valors que configuren els temes transversals, incideix positivament en el clima del centre.

RRI

Al Centre, el Reglament de Règim Intern, recull una decisió de normes consensuada.

Conté normes sobre:

- Horaris del Centre
- Assistència.
- Visites de Pares/mares
- Utilització i manteniment de l'Edifici
- Material a utilitzar i selecció de llibres. Publicació i comunicació als pares
- Vestuari. Normes d'utilització
- Calendari Escolar. Comunicació als pares (mitjançant l'Agenda Escolar)
- Comunicats i Circulars (Agenda Escolar, Model consensuat de Bulletí de Notes)
- Activitats
 - Excursions- Eixides Pedagògiques.
 - Activitats Complementàries.
 - Jocs escolars.
 - Viatge fi d'Etapa.
- Regulació de la Convivència
- Drets del Professorat
- Deures del Professorat
- Participació de l'alumnat
- Drets i deures de l'alumnat
- Accidents escolars
- Drets dels pares, mares o tutors/es
- Deures dels pares, mares o tutors/es
- Personal no docent
- Conductes Irregulars:
 - Tipus: Simples, Lleus, Greus, Faltes molt greus.
 - Causes
 - Qui correspon sancionar.

- ☐ Sanció.
- ☐ Circumstàncies atenuants.
- ☐ Circumstàncies agreujants.
- ☐ Garanties Procedimentals.
- ☐ Reclamació de Qualificacions.

4. ORGANITZACIÓ INTERNA RESPECTE A ESTRUCTURES I METODOLOGIA DE TREBALL

Estructura organitzativa dels grups-classe.

El Centre des de l'Etapa d'Infantil fins a 6é de Primària compta amb dos grups per nivell. Un grup porta el Programa Plurilingüe d'Incorporació Progressiva del Valencià (PPIP) i l'altre el Programa Plurilingüe d'Ensenyament en Valencià (PPEV), seguint el Disseny Particular del Programa aprovat al Centre. De forma temporal el número d'aules per nivell pot veure modificat per la necessitat d'habilitar aules davant la demanda de noves places escolars a la localitat o pel desdoblament d'alguna de les aules.

La línia metodològica emprada és la següent:

En el marc d'una escola inclusiva el nostre centre pretén desenvolupar la seva activitat mitjançant un concepte de centre amb una línia dialògica i cooperativa, que tindrà com a finalitats essencials proposar la participació de l'alumnat a través del diàleg, per tal d'accedir a les competències bàsiques, a les capacitats i a les habilitats globals de formació de la persona, així com a la cultura.

Punts clau de la metodologia del centre:

- Diàleg
- Cooperació
- Construcció de l'aprenentatge a partir del diàleg: entre iguals, amb els adults...
- Foment de l'actitud crítica
- Recerca de l'adquisició de les capacitats i competències bàsiques de la persona
- Protagonisme de l'alumnat davant els aprenentatges
- Ús dels processos lògics de pensament
- Compromís ètic i professional dels docents
- Mestres com a guies, orientadors i desafiadors
- L'avaluació es basarà en aspectes qualitatius per a generar diàleg
- La informació amb les famílies contindrà aspectes qualitatius i quantitatius

- Valoració de la diversitat com a font d'aprenentatge i de coneixement
- L'estimulació i la motivació de tots aquests aspectes han de permetre que l'alumnat genere la construcció de l'aprenentatge, entenent-lo com un procés construït i compartit, en l'àmbit de l'aula i fora d'ella, amb la resta de companys i adults, és a dir, construït socialment mitjançant el diàleg igualitari

El protagonisme del procés ha de recaure en l'infant i en el grup, en les tasques que motiven el desenvolupament cognitiu a través de l'acció que donarà lloc a aprenentatges funcionals i transversals, útils en qualsevol aspecte de la vida.

El procés metodològic proposat pel mestre/a ha de tenir com a base els processos lògics cognitius, ha de ser flexible i orientat a l'assoliment de les capacitats de tot tipus que estimulen una actitud crítica, que promoguen les habilitats de pensament i la competència social, així com la necessària tolerància a la frustració.

Les tècniques tals com les observacions directes i indirectes, l'experimentació, la investigació, la reflexió, la comprovació, totes elles basades en fonaments eclèctics, usant tot el ventall de possibilitats que tenim a la nostra disposició, hauran de ser el motor de l'aprenentatge de l'alumnat i del professorat, tant de forma individual com de forma col·lectiva.

Cal potenciar tots els aspectes competencials, emocionals, actitudinals, cognitius, socials i de metacognició, que generaran la configuració personal de cada alumne de forma integral, amb la llibertat, amb el compromís i amb l'autonomia com a referents per a la vida quotidiana, real i formativa.

Totes les arestes del políedre personal dels alumnes han de ser tingudes en compte, des de l'autoestima, passant pel respecte basat en el diàleg i la comunicació, l'escolta activa, l'empatia fins a les habilitats socials i de relació. El reforç positiu ha de ser un dels pilars del tracte amb l'alumnat, ja que dona resultats significatius, tot i que en moments puntuals calga prendre mesures punitives, sempre en consonància amb el reglament de règim intern del centre.

Els i les mestres cal que adapten la seva actuació a la nova societat i, per tant, cal que es marquen com a obligació ètica i professional la necessària formació en noves tecnologies i en les habilitats necessàries per al món social actual i per al futur, així com el compromís social per a l'aportació de recursos que permeten la igualtat d'oportunitats i el dret a l'educació. Tot aquest moviment ha de fer-se des d'una mirada ampla, lliure i conscient.

El tarannà dels mestres caldrà que siga comprensiu, essent exemple i model de diàleg, de respecte a les opinions i d'estímul per a la cohesió dels grups i de l'escola.

El mestre ha de ser un guia, orientador i desafiador, en el sentit de provocar reptes, crear necessitats per a l'aprenentatge i oferir recursos i estratègies encaminades al desenvolupament global, en un ambient de llibertat, de crítica i de reflexió.

Per una altra banda, l'actuació docent ha de fonamentar-se en la coherència de les pròpies accions, vinculades estretament a allò que fem i demanem.

La intervenció haurà de ser inclusiva, permetent la consecució dels objectius de manera individual, obviant i defugint actuacions segregadores que van en contra de tot allò esmentat fins ara. Cal tenir en compte la finalitat essencial de l'educació com a acció compensadora per a permetre la igualtat d'oportunitats entre totes les persones.

Les expectatives hauran de ser màximes en tots els casos, però ajustades a les característiques personals i socials de cada alumne.

El material haurà de ser compartit per a la comunitat, d'accés lliure, per tal de permetre l'apropament al coneixement, ja siga a la biblioteca, a la classe o a l'aula de recursos.

L'avaluació ha de ser contínua durant el procés d'aprenentatge, per la qual cosa els aspectes metodològics han de generar les situacions necessàries per a l'avaluació des del punt de vista del docent, així com l'autoavaluació, absolutament indispensable, per a que l'alumn@ puga reflexionar sobre el seu propi camí.

L'avaluació haurà de generar l'oferiment de les estratègies i ajudes personals i de grup que calga en cada cas, seguint les necessitats observades i determinades a través del treball i la reflexió diària, concretades en aspectes qualitatius, ja que només a partir d'ells en podrà esdevenir el diàleg.

Així mateix, les eines usades per al traspàs d'informació amb les famílies, tant de manera qualitativa com quantitativa, hauran de tenir en compte i contenir aquests paràmetres per a la reflexió conjunta familiar.

En el mateix sentit, els docents hauran de fer l'autocrítica i l'anàlisi pertinents per a determinar els avenços i les necessitats a nivell de centre, a nivell d'aula i a nivell individual. També s'haurà de buscar la manera de compartir aquestes reflexions a nivell d'assemblea de claustre i/o cicle, per a millorar la proposta educativa del centre, a través del diàleg. Només d'aquesta manera el col·legi s'ajustarà a les demandes de la nova societat de la informació.

Per tot això, el nostre centre valora la diversitat com a font de coneixement i cultura, de millora personal i de millora col·lectiva.

Si tenim en compte tots els aspectes esmentats fins aquí l'objectiu de l'escola no és la igualtat entre les persones sinó la igualtat d'oportunitats, ja que mitjançant les nostres diferències serem millors, tots i totes.

Línia pedagògica aplicada als suports

Els suports tenen una estructura inclusiva per a permetre que l'alumnat no haja d'eixir de l'aula i, en canvi, siguem els mestres els que entrem dins les aules, amb una perspectiva comprensiva, que pose en marxa l'ajuda entre iguals i entre professionals.

Aquest tipus d'organització va dirigida a donar la millor atenció a tot l'alumnat, sense excepció.

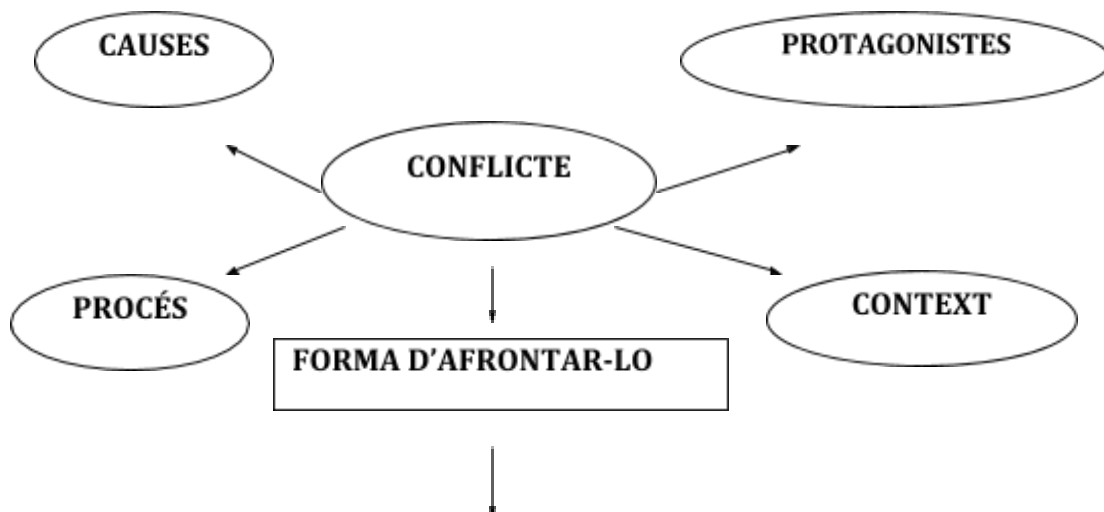
5. CONCEPTUALITZACIÓ DEL CONFLICTE

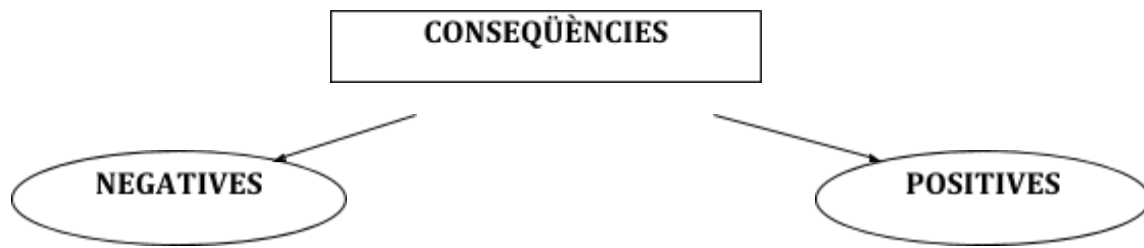
Socialment predomina la concepció tradicional del conflicte que ve associada a quelcom de negatiu, no desitjable, sinònim de violència; en conseqüència, com alguna cosa que convé corregir i especialment evitar. Sovint es pot confondre el conflicte com un estat natural de la persona amb alguna de les seves respostes (violència, agressivitat...).

En aquest document quan parlem de conflicte ens referim a la concepció següent:

“Davant la visió negativa i pessimista del conflicte volem desenvolupar una visió positiva i optimista, que en primer lloc, el situe com allò que realment és: un procés natural, necessari i potencialment positiu per a les persones i per als grups socials. En altres paraules, el conflicte és consubstancial a la vida. Sempre que hi ha vida hi ha conflicte i, a més, no té per què ser necessàriament negatiu. En moltes ocasions aquesta valoració dependrà fonamentalment de la forma com l'encarem i no tant del conflicte en si mateix”. (Xesús R. Jares.Vigo 2002)

Estructura del conflicte

Anàlisi dels esdeveniments més habituals que distorsionen la vida del Centre

Infantil:

En el que respecta als alumnes i la relació entre ells, no es presenta cap esdeveniment que siga destacable per la seua problemàtica.

Tots els/les xiquets/es estan integrats dins del seu grup, no hi ha cap rebuig.

De vegades, poden sorgir xicotetes baralles que es solucionen dialogant en funció del que ha passat.

Pel que fa a l'acció tutorial durant la setmana es dedica un espai per a conversar i arribar a solucions referents a qualsevol problema o conflicte que s'haja produït. A més a més, s'aprofita eixe moment per a repassar normes i obligacions.

Primària:

Els conflictes més habituals es produeixen en el temps de l'esplai del menjador; es nota sobretot quan entren en classe, ja que els/les alumnes estan molt alterats/ades.

Els conflictes que s'observen són els següents:

- Violència física:
- Pegar (generalment al pati).
- Espentar (en tots els llocs).
- Donar puntellons o punyades (en tots els llocs).
- Escopir (en tots els llocs).
- Posar la traveta (en tots els llocs).

- Robatoris: agafar coses de les motxilles d'altres companys o coses de la classe.
- Violència emocional:
- S'observen conductes de: acovardir, atemorir, amenaçar, insultar i humiliar.

Cal destacar que aquestes conductes no són generalitzades però sí es donen a algun grup.

Al moment d'elaborar aquest pla s'observa poca relació entre nivells i s'intenta fer activitats on estiguen barrejats els/les alumnes del Cicle (Tallers de Nadal, Setmana Cultural, Activitats Complementàries).

El Tractament que es dona en aquestes situacions a tots els nivells:

Dins del Model Dialògic de Prevenció i Resolució de Conflictos el treball en aquesta temàtica ha de ser global, és a dir, ha d'impregnar la vida del centre i de les aules. Per això cal seguir les orientacions que marca la Comunitat científica Internacional, tant en la prevenció com en la resolució del conflictes que puguin sorgir, que són els següents:

- Crear **espais de diàleg** on es parle del tema desde aquesta perspectiva transformadora i de prevenció.
- trencar la llei del silenci.
- **No trivialitzar** quan l'alumnat demana ajuda.
- Educar en el sentiment d'**amistat** (exclou violència)
- Passar del llenguatge de l'**ètica** al llenguatge del **desig** (dotar d'atractiu allò no violent i buidar d'atractiu allò violent)
- **Solidaritat** . Donar suport socialment a la víctima (tota la comunitat).
- Educar i respectar el "**no és no**".
- Treballar a l'escola la capacitat d'elecció, basada en arguments de validesa.
- Consensuar pautes per frenar als **matons** (basades en la Guia de Yale: "Cómo entender a tu hijo").
- Consensuar amb la comunitat que l'escola ha de ser un **espai segur**. Crear un clima escolar en contra de la violència.

A partir d'aquests postulats cal aprofitar qualsevol situació, tasca, tertúlia i/o assemblea per a generar espais de diàleg basats en aquesta visió transformadora.

Quan es dona un conflicte al centre **els adults sempre han de tenir un posicionament en contra de la violència**, ja que són models educatius que aplicaran les mesures punitives quan pertoque, però també cal

tenir molt clar que el veritable resultat per a la millora de la convivència i per a la reducció de la conflictivitat és la transformació de la relació entre els iguals, que només pot modificar-se mitjançant el diàleg.

És molt important que els professionals i familiars sapiguem que el 90% dels conflictes passen a esquenes dels adults i que és vital dotar d'estratègies i coneixements als xiquets per a que puguem decidir les eleccions d'amistat que fan.

Així mateix, el 90% dels conflictes tenen el seu origen en aspectes afectius i sexuals, on es vincula l'atracció amb la violència, és a dir, amb les situacions de poder per la força. I cal que es transformen les relacions per a que cada vegada es relacione l'atracció amb els arguments de validesa i amb la bondat. D'aquesta manera es trencarà la dinàmica tradicional que comporta uns índexs altíssims de violència de gènere, que comença a originar-se des de que som molt xicotets, per la socialització violenta que impera al nostre entorn.

Amb l'objectiu de poder posar fre a la violència i tenir espais lliures de violència cal posar en marxa el **Model Dialògic de Prevenció de Conflictes** amb els 7 passos que mana la investigació:

1. Una comissió mixta de professorat familiars i alumnat (com a mínim) i altres agents de la comunitat debat la proposta, la decideix o no i prepara com fer-la al conjunt de la comunitat.
2. S'exposa, debat y decideix la proposta en el claustre i en una assemblea de la comunitat amb la màxima participació possible de les persones del claustre.
3. Membres de la comissió mixta la van fent arribar classe per classe (amb el professor o professora com un/a oient més, on delegats o delegades van recollint el resultat del debat, incloent els aspectes que cal modificar de la norma i els mecanismes per a que tota persona de la comunitat assegure que no se trenque.
4. Les delegades i delegats de l'alumnat debaten entre sí la concreció de la norma i la seva aplicació amb presència de membres de la comissió mixta com a oients i, si és necessari, como assessores i assessors.
5. Es convoca una assemblea on les delegades i delegats de l'alumnat expliquen al professorat, familiars i comunitat el resultat de les seves deliberacions. També recullen les valoracions d'aquests agents, que tornen a les seves expectatives classes en presència de la professora o professor tutor/a i d'una representació de la comissió mixta.
6. El conjunt de la comunitat es converteix en seguidora de l'aplicació de la norma i de la seva contínua revisió. Aquest següent es posa en comú (però no es delega) a través de les delegades i delegats d'aula i de la comissió mixta.
7. El procés s'acompanya d'autoformació en forma de tertúlies dialògiques. Una sessió del claustre com mínim es destinada a debatre, prèvia lectura d'un llibre sobre violència de gènere. També l'alumnat fa tertúlies amb materials adequats a la seva edat.

Aquests set passos conformen el procés de diàleg per la construcció de normes basat a la participació de tota la comunitat i en la que tot el món consensua la norma i es compromet en el seu compliment. El dia a dia dels centres educatius que estan optant per aquesta forma de prevenció de conflictes estan generant una millor convivència entre el seu alumnat i la comunitat en general i, per una altra banda, està contribuint a un millor aprenentatge. És important no deslligar la importància de la participació en un pla d'igualtat de totes les persones ni el fet que el fracàs escolar és un dels elements que també intervé a l'aparició de problemes de convivència i que són precisament aquests dos factors els que poden contribuir de forma molt positiva a la seva superació.

6. DISSENY DE MESURES PREVENTIVES PER MILLORAR LA CONVIVÈNCIA DEL CENTRE.

Formació.

És de vital importància saber com es fa prevenció i com cal resoldre els conflictes al centre i, per tant, la formació en evidències científiques sobre aquesta temàtica, que pot ser de dos maneres: amb formació externa amb l'aportació de ponents que aniria destinada a mestres, familiars i alumnes; i amb formació dialògica, amb lectures i tertúlies pedagògiques que permeten la transformació basada en la teoria de la matèria.

Orientació als PARES:

La forma d'orientar als pares per a la prevenció dels conflictes a l'escola ha d'anar destinada a donar la informació i la formació necessària per a que puguin tenir punts de referència a l'hora d'actuar amb els seus fills o de demanar ajuda.

Per tal de que coneguen, al menys mínimament, el que suposa la violència escolar, els conflictes, el bullying i les millors formes d'actuació en cas de trobar-se en aquesta situació, ho farem amb molt tacte i precaució per no crear un estat d'opinió que puga alarmar a les famílies i perjudicar el desenvolupament del centre, així com promoure el diàleg a la llar com a element vertebrador de la prevenció.

Per aquesta raó, a la reunió informativa que es fa a principi de curs, com a un punt més de la sessió, es podria tractar aquest tema a nivell ordinari, donant la informació bàsica sobre el model dialògic de prevenció i resolució de conflictes i els aspectes que en van relacionats com la socialització preventiva i els models d'atracció.

A més a més s'informarà que si al llarg del curs es dona algun conflicte ho han de comunicar al Tutor/a i ja es passaria a realitzar una reunió de forma individualitzada amb els afectats.

Una proposta interessant, no només per al tema de la convivència sinó per a tots els temes que puguin preocupar a les famílies, i que generaria un nivell de relació escola-família més directa i més comunicativa, seria promoure la participació dels familiars a les diferents Actuacions Educatives d'Èxit, que són espais transformadors que generen millora a l'aprenentatge i a la convivència.

Pautes de modificació de conducta: Problemes de Convivència Escolar que habitualment volem modificar

El problema de conducta es genera com a resultat de la interacció entre persones en una situació concreta.

Classifiquem les conductes alterades en:

- **Conductes de rebuig dels aprenentatges**, comportaments per a evitar les situacions d'ensenyament-aprenentatge en un grup.
- **Conductes de tracte inadequat**, falta de respecte a les normes i a l'educació social.
- **Conductes disruptives**, que interrompen la classe i/o deteriorenen el procés d'ensenyament-aprenentatge, sense ser agressives.
- **Conductes agressives**, comportaments intencionats per a fer mal a una altra persona:
 - **agressió instrumental**, amb una finalitat de benefici propi.
 - **agressió emocional**, per a fer mal a la víctima (depredadora).

Entrenament en tècniques de modificació de conducta

Procés d'intervenció conductual.

- **Determinar la conducta-problema**, tractant-la de forma separada d'altres (per exemple, alçar-se de la cadira).
- **Elaborar una línia-base**: a través d'un registre anotar totes les vegades que es produïx la conducta de forma natural, sense intervenció de l'adult.
- **Planificació**, s'analitza la línia-base i es decideixen les mesures més adequades per a reduir-la.
- **Aplicació**: tots els professionals actuen segons s'ha planificat.
- **Avaluació i anàlisi de les mesures preses**, si cal es torna a planificar i es reestructuren les mesures, fins a fer una avaluació dels resultats, tenint com a referència la línia-base.

Principals procediments conductuals

Increment de conductes positives:

- **reforçament positiu**: donar atenció, contacte físic, recompensa, privilegis, ...

- diàleg
- debats públics postconflictes

Reducció de conductes negatives:

- **Aïllament:** un temps lluny d'estímul, poc temps...
- **Cost de l'acció:** pèrdua de privilegis.
- **Economia de fitxes:** a través d'un acord donar punts quan es complix l'objectiu, i rebre premi.

7. ACTUACIONS RESPECTE L'ALUMNAT, PROFESSORAT I FAMÍLIES

Assenyallem que en qualsevol INTERVENCIÓ en cas de conflicte:

- Incidència LLEU
- Incidència GREU/MOLT GREU
- BULLYING o ACAÇAMENT ESCOLAR

El pasos ha seguir són els següents:

1. Recollida d'informació.
2. Mesures.
3. Temporalització.
4. Constància escrita.
5. Seguiment i Avaluació.

Reglament de Règim Intern

El Centre es regeix per el RRI vigent.

Respecte als Drets i Deures dels/de les alumnes: Infraccions, faltes i sancions

Els/les alumnes no podran ser sancionats/ades per conductes no tipificades en el Decret 246/1991.

Conductes irregulars dels alumnes

TIPUS	CAUSES	CORRESPON SANCIONAR A	SANCIÓ
. Infrazions simples.	. Retards reiterats. . Absències no justificades	Tutor/a Consell Escolar vinculada al comissió mixta de convivència	. Correcció de la conducta segons el/a tutor/a.
. Faltes lleus.	. Deterioració lleu. . Indisciplina. . Agressions (no greus). . Injúries o ofenses no greus. . Les anteriors (més greus) . Irregularitat en l'avaluació.	Director/a o Cap d'Estudis Consell Escolar vinculada al comissió mixta de convivència	. Amonestació privada. . Amonestació escrita. . Amonestació amb advertència (informe tutorial)
. Faltes greus.	. Sostraccions. . Introducció o consum de substàncies nocives. . Les anteriors (més greus)	Consell Escolar vinculada al comissió mixta de convivència	. Expulsió del centre o d'algunes classes (màxim 7 dies lectius).
. Faltes molt greus.	. Les anteriors (molt greus) . Suplantació de la personalitat.	Consell Escolar vinculada al comissió mixta de convivència	. Pèrdua de l'avaluació contínua. . Expulsió del centre o d'algunes classes (de 7 dies a un mes)

			. Expulsió fins a final de curs. . Expulsió definitiva del Centre.
Circumstàncies atenuants		Circumstàncies agreujants	
. Confessió espontània de la falta. . No tindre sancions prèvies. . Reparació dels danys causats. . Petició pública d'excuses. . No intenció de causar mal.		. Si l'ofés és menor, minusvàlid, Comissió de 3 faltes en el mateix curs. . Publicitat de la infracció. . Incitació a faltes col·lectives. . Prevaldre's d'un càrrec de representació.	

Garanties procedimentals

- No podran imposar-se sancions per faltes greus o molt greus sense la prèvia instrucció d'un expedient.
- El/la Director/a del Centre ho acordarà, si els fets són d'aquesta categoria i nomenarà a l'instructor/a i/o secretaria del cas.
- El/la Director/a del Centre, a proposta de l'instructor/a pot pendre les mesures provisionals que estime necessàries (expulsió temporal, canvi de grup,...)
- Els representants del/de l'alumne/a poden recursar al/a la instructor/a en el termini de quatre dies . Aquesta recusació la resoldrà el Consell Escolar i contra la seua desició no haurà cap recurs.
- El/la instructora té un termini de set dies hàbils per a elaborar el plec de càrrecs que es donarà còpia als /les tutors/es del de l'alumne/a; els que disposaran de cinc dies hàbils per a interposar al·legacions. A continuació elevarà al Consell Escolar la corresponent proposta de resolució.
- El Consell Escolar, estudiada la proposta, dictarà resolució que comunicarà als/a les interessats/ades i de la que donarà trasllat als Servicis Territorials d'Educació.
- Els/les tutors/es del/de l'alumne/a poden interposar reclamació davant dels Servicis Territorials en el termini de quinze dies.
- La resolució de l'expedient haurà de produir-se en el termini màxim d'un mes a comptar des de la data de la seua iniciació.

Model d'actuació respecte a l'alumnat que trenca el clima de convivència en el Centre LLEUGERAMENT

S'actuarà d'acord amb l'establert en el protocol d'actuació en MEDIACIÓ i/o en el REGLAMENT DE RÈGIM INTERN.

El model d'actuació respecte a l'alumnat que presenta **ALTERACIONS CONDUCTUALS QUE DIFICULTEN LLEUGERAMENT** la Convivència conté:

- Recollida d'informació sobre el fet o fets succeïts.
- Pronòstic Inicial.
- Proposta d'actuacions.
- Comunicació a les famílies.

El procediment es durà a terme per el/la Tutor/a auxiliat per un membre de l'equip directiu i assessorat per el/la psicopedagog/a del centre.

(GRAELLA adjunta)

Model d'actuació respecte a l'alumnat que trenca el Clima de Convivència en el Centre GREUMENT.

S'actuarà d'acord amb l'establert en el protocol d'actuació en MEDIACIÓ y/o en el REGLAMENT DE RÈGIM INTERN.

El model d'actuació respecte a l'alumnat que presenta **ALTERACIONS CONDUCTUALS QUE DIFICULTEN GREUMENT** la Convivència conté:

- Accions.
- Categoritzar.
- Mesures d'Intervenció Educativa i Socialització.
- Mesures de Suport externes.
- Informe individualitzat i confidencial de la Direcció.

El procediment estarà coordinat per l'equip directiu del centre, SPE, professor/a tutor/a de l'alumne/a, equip educatiu del grup, psicopedagog/a de la unitat psicopedagògica d'intervenció de la Direcció Territorial de Cultura, Educació i Esport (en casos extrems) i altres professionals (assistents socials, professorat de Pedagogia Terapèutica, educadors/es, monitors/es, etc).

L'actuació, en aquest cas ha de contemplar:

Tipus d'incidències.

Mesures d'intervenció educativa que reduïsquen al màxim la probabilitat d'incórrer en accions antisocials i que afavorisquen la seua socialització.

Altres mesures de suport i col.laboració externes al centre amb altres administracions i institucions.

S'elaborarà, a instàncies del/de la director/a del centre un informe individualitzat que reculla als tres tipus d'accions proposades, així com l'optimització en l'aplicació de les mateixes, i si fa el cas, accions de continuació o seguiment.

De tot això, s'informarà degudament els pares/mares o tutors/es i l'administració educativa per al seu trasllat a l'Observatori de la Convivència.

Aquest informe haurà de guardar les garanties de confidencialitat i reserves.

(GRAELLA adjunta)

(*) Intervenció sistemàtica i estructurada amb els/les alumnes en cas de violència escolar, contrastada, documentada i que inicialment siguen constitutives de falta greu o molt greu segons l'establert en el Decret 246/91, de 23 de desembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre els drets i deures dels alumnes dels centres docents de nivells no universitaris de la Comunitat Valenciana.

Model d'actuació davant de situacions d'ACAÇAMENT ESCOLAR o BULLYING

Aquestes mesures afecten al Centre Educatiu, a l'aula i a les famílies. -G

Respecte al CENTRE EDUCATIU

Es poden adoptar mesures de concienciació davant l'acaçament entre iguals mitjançant l'organització de reunions amb els diferents membres de la comunitat educativa que permeteixquen profunditzar en els problemes de l'acaçament, debatint aspectes com:

- Raons per les què ha de ser abordat el tema i beneficis que aportaria a la vida escolar.
- Efectes de la conducta d'acaçament en la salut afectiva, emocional, física i en l'aprenentatge de l'alumnat.
- Coneixement dels nivells d'agressió en el Centre.
- Informació sobre la naturalesa de les agressions, tipus de conducta, situacions de perill, entorns en els que es desenvolupa o no aquesta conducta.
- Mesures de prevenció d'acaçament que es comprometen a realitzar.

A més a més, es podem realitzar jornades en les que participen diferents agents educatius, així com qualsevol altra mesura com poden ser la difusió de cartells, l'elaboració de tríptics, la creació d'una bústia de suggerències,...

Per últim, el centre pot emprendre accions que fomenten la millora de l'autoestima, d'habilitats socials, resolució de conflictes, de mediació i d'intel·ligència emocional.

A nivell d'Intervenció de Centre destaquem el següents punts:

La detecció

És un punt fonamental i complicat, ja que les agressions no solen ocórrer en presència d'adults. Per este motiu, si tenim sospites podem dirigir la nostra atenció sobre algunes conductes i indicis, sense obsessionar-nos.

Pistes que ens poden ajudar:

- És infringit en major grau per xics; són principalment agressions físiques. Les xiques recorren generalment al maltractament de tipus social.
- Esbroncs repetits a classe contra determinats alumnes.
- Especialment vulnerables són aquells diferents per la seua forma de ser, aspecte físic, nacionalitat, ètnia, etc.
- Canvi d'ànims sobtats: tristesa, aïllament social...
- Comportaments no habituals.
- Absències injustificades a classe.
- Excessiva melancolia i soletat.
- Evita trobades amb companys: busca l'abric del professor a l'eixir de classe, arriba habitualment tard a classe.
- Deixa de relacionar-se amb el seu grup habitual d'amics del centre.
- Empitjora el seu rendiment acadèmic sense motiu aparent.
- Se'l margina quan hi ha treballs en grup.
- No participa d'activitats extraescolars.
- Té poques relacions amb altres alumnes en els corredors, el pati, etc.
- Evidències físiques de violència sense explicació.

Pautes d'Intervenció

Com a principis generals, es essencial intervenir de la manera següent:

- Escoltar al pares que ens conten el que han detectat davant d'un possible cas d'assetjament escolar.
- Constatar el que han relatat als pares amb altres possibles indicis que s'hagen percebut al centre per lleus que semblen.
- Explicar a les famílies tots el passos que es donaran des del centre; quin tipus d'accions es promouran per a donar-li fi i com es comprovarà que donen resultat.
- Si cal, incrementar la supervisió dels llocs on es dona l'assetjament.
- Evitar que queden sols la víctima i el/els presumpte/s agressor/s, per evitar qualsevol altre assetjament o represàlia.
- Deslegitimar davant del grup estes accions per evitar que l'actitud de l'agressor aconseguisca el seu suport: xarrades, tallers, etc.
- Implicar als pares dels alumnes assetjadors fent-los veure, més enllà de les mesures disciplinàries, que és bó per als alumnes que es reeduquen en estes actituds perquè la seua vida social siga plena i basada en valors democràtics.

Mesures provisionals d'Intervenció d'Urgència

Per protegir la persona agredida i/o evitar les agressions

- Mesures que garantisquen la immediata seguretat de l'alumne/a agredit/da (increment de mesures de vigilància, reorganització del horaris del professorat per l'atenció específica de l'alumnat afectat, intervenció de mediadors, canvi de grup...).
- Mesures disciplinàries cautelars dirigides a l'alumnat agressor; en funció de la gravetat dels fets s'aplicarà el que estableix el RRI.
- Si la demanda no procedeix de la família, el tutor/a, amb el coneixement previ de l'equip directiu, per mitjà d'entrevista, posarà el cas en coneixement de les famílies de l'alumnat implicat i aportarà informació sobre la situació i sobre les mesures que s'estiguen adoptant. Des de la direcció del centre s'emetrà els informes que registren la informació i les mesures adoptades.

Recollida d'informació

Mesures per a la prevenció i el tractament individualitzat dels alumnes en conflicte

Detecció pel tutor/a, a través de la informació obtinguda en les sessions de tutoria i en les juntes d'avaluació, dels alumnes que puguen trobar-se en situació de possible maltractament

Comunicació a les famílies de l'alumnat implicat sobre les mesures adoptades.

Derivar al Psicopedagogo/a del centre aquells casos d'alumnes que, segons els equips docents d'aula, puguen estar patint o puguen patir previsiblement algun tipus de maltractament escolar.

- Respecte a L'AULA

Des de l'AULA, una mesura bàsica seria disposar d'unes normes senzilles contra l'assetjament; una proposta de normes seria la següent:

- ☐ L'acaçament no és forma de tractar-se entre companys.
- ☐ Si veiem que un company/a assetja a altre/a, ajudarem a la víctima.
- ☐ Si algú es queda sol, l'invitarem a participar en els nostres jocs i eines.

Al treballar les normes, agressor, víctima i espectador poden reconèixer-se i saber quin paper té cadascú. L'agressor pren consciència del dany que provoca, la víctima comprén que no té la culpa del que li passa i els espectadors saben que també són responsables si no fan res.

Una vegada establertes les normes de classe, poden realitzar-se sessions de treball en el aula sobre l'assetjament en forma de:

- Treball en grup: tècnica que permeteix desenvolupar actituds positives com la col.laboració, l'acceptació d'altres perspectives, el pacte, la inhibició de prejudicis...
- Debats
- Resolució de conflictes
- Activitats de discussions a través de textos.
- Utilització de documents audiovisuals.
- Activitats lúdiques que faciliten la integració de l'alumnat.

Respecte professorat/famílies.

En els encontres entre el professorat i les FAMÍLIES s'ha de donar a conèixer el Pla de Convivència i el Protocol d'actuació davant d'una situació d'acaçament escolar. Les famílies han de saber què és l'assetjament i han de tractar d'explicar als seus fills/es que les agressions son inacceptables. Des de la família interessa conèixer com són les relacions dels seus fills/es amb els seus companys/es, intentar esbrinar el seu grau de simpatia per les víctimes i animar als seus fills per a que s'apropen a aquells que sofreixen aïllament. Tractar aquests temes pot contribuir a que entenguen millor la vida escolar i la importància de cooperar amb

el centre educatiu. És important crear actituds tant en el terreny personal com en el de les famílies. Aconseguir bons resultats dependrà tant del grau d'informació com de comunicació professors-famílies.

(Annex II: **Recomanacions dirigides a pares i mares**)

Model d'actuació.

El model d'actuació davant de situacions de POSSIBLE ASSETJAMENT ESCOLAR conté les següents punts:

- Actuacions immediates: “caràcter urgent”.
- Actuacions posteriors en cas que es confime (Coordinades per l'Equip Directiu, amb el suport del Psicopedagog/a del Centre, i el Tutor).
- Pla d'Actuació (Coordinat per el Cap d'Estudis).
- Seguiment del Pla d'Actuació.

A més a més es contempla: **Actuacions posteriors en cas de que no es confirme l'assetjament.**

El pla d'actuació serà el següent:

- Coneixement de la situació. Comunicació inicial per part de qualsevol que ho detecte.
- Assabentar a l'equip directiu.
- Valoració inicial. Primeres mesures:
- L'equip directiu, amb l'assessorament del/la psicopedagog/a, si fa cas, i el tutor/a de l'alumne/a efectuarà una primera valoració amb caràcter urgent sobre l'existència o no d'un cas d'intimidació i acaçament cap a un alumne/a, així com l'inici de les actuacions que corresponguen, segons la valoració realitzada.
- En tot cas, es confirme o no, la situació serà comunicada a la família de l'alumne/a.
- Totes les actuacions realitzades fins aleshores seran recollides en un informe escrit que quedarà dipositat en la direcció d'estudis.
- Per l'elaboració de l'esmentat informe, s'utilitzaran les plantilles del Pla Previ. (**Pla de Convivència del Centre.Punt 5.6.1).**
- En el cas que es confirme l'existència de comportaments d'intimidació i acaçament entre alumnes, les actuacions posteriors, que podran ser simultànies, estaran coordinades per l'equip directiu, amb el suport del psicopedagog/a del centre, si fa el cas, i el tutor/a de l'alumne/a.

Aquestes mesures seran:

- Adopció de mesures de caràcter urgent. Previa valoració i dirigides a evitar la continuïtat de la situació entre ell (Ordre de 31 de març de 2006. ANNEX I. Apartat 4.2.1).
- Comunicació (Ordre de 31 de Març de 2006. ANNEX I. Apartat 4.2.2):
- Famílies dels alumnes implicats.
- Comissió de Convivència dels centre.
- Un altre personal del centre, si s'estima convenient.
- L'inspector/a del Centre.
- Altres instàncies externes al centre (socials, sanitàries i judicials), segons la valoració inicial.
- Aplicació del RRI, si s'estima convenient, tenint en compte la possible repercussió sobre la víctima.
- Segons el cas, posada en conenixement i denúncia de la situació en les instàncies corresponents.
- Pla d'actuació (Ordre de 31 de Març de 2006. ANNEX I. Apartat 4.3)
- El/la Cap d'Estudis coordina la confecció del document.
- Seguiment del Pla d'actuació (Ordre de 31 de Març de 2006. ANNEX I. Apartat 4.4.)

En el cas que no es confirme l'existència de comportaments d'intimidació i acaçament entre alumnes, s'hauràn de adoptar una sèrie d'actuacions, que podran tenir un caràcter simultani i que estaran coordinades per l'equip directiu, amb el suport del/de la psicopedagog/a del centre, si fa el cas, i el tutor/a de l'alumne/a.

(Ordre de 31 de Març de 2006. ANNEX I. Apartat 5).

(GRAELLA adjunta)

8.PROTOCOL D'INTERVENCIÓ DEL CENTRE

Conegut el cas pel/per la professor/a tutor/a o psicopedagog/a, i després de seguir les pautes assenyalades en les graelles anteriors, passem a presentar el Protocol a seguir en el Centre (Ordre de 25 de novembre del 2005, de la Conselleria de Cultura Educació i Esport, per la qual es regula la notificació d'incidències que alteren la convivència escolar, emmarcada dins del Pla de Prevenció de la Violència i Promoció de la Convivència als centres escolars de la Comunitat Valenciana. PREVI).

Les mesures per a la prevenció i el tractament individualitzat dels alumnes ha de ser les següents:

- **Detecció pel tutor/a**, a través de la informació obtinguda en les sessions de Tutoria o en les juntes d'avaluació dels alumnes que puguen trobar-se en situació de possible maltractament.
- **Comunicació a les famílies** de l'alumnat implicat sobre les mesures adoptades.
- **Derivar a l'orientador/a del centre** aquells casos d'alumnes que, segons els equips de docents d'aula puguen estar patint o puguen patir previsiblement algun tipus de maltractament escolar.

Recollida d'Informació

- Entrevista amb xiquets afectats (víctima, agressor), amb les seues famílies, possibles testimonis i membres del centre que puguen col.laborar en la protecció o suport a la víctima. (Graella-Anex 1B. PLA PREVI).
- Anàlisi de la informació obtinguda per l'equip de professors/es de l'alumne i psicopedagog/a. Possibilitat de demanar nova informació i aportar idees sobre les línies d'actuació a seguir amb el cas: temps, espais, persones de risc, repartiment de responsabilitats segons els recursos, etc.

Consells generals d'atencions.

A la víctima

- Hem de fer-li saber que esta situació no ha d'ocultar-se i que qualsevol problema que tinga pot solucionar-se si compta amb l'ajuda de la gent que el rodeja i l'estima. Cal recordar-li el seu dret a ser feliç i que la seua família i amics l'ajudaran a aconseguir-ho.
- Invitar-lo que parle amb els seus professors, amb el seu tutor o amb la direcció del centre. Buscar a la persona que li ofereisca confiança i possibilitat de confidencialitat,
- El més difícil és trencar el silenci: intentarem que se senta segur, valorat, escoltat, escoltar-lo, a veure el problema abordant-lo en totes les seues dimensions i complexitat. Fer-li veure la necessitat d'afrontar la situació cuidant de no forçar situacions que li generen ansietat.
- Eliminar els sentiments de culpabilitat: cal intentar que se senta més segur de sí mateix, valorar-lo, augmentar la seua autoestima.

A la família

- Qualsevol que es done (reunions amb tutor, direcció...) ha d'acordar-se amb la víctima.
- Evitar buscar culpable, especialment la víctima.

- Posar-se en contacte amb el tutor del xiquet, orientador escolar o director del centre, per alertar-los sobre l'incident i sol·licitar la seua cooperació.
- Discutir alternatives assertives per a respondre als assetjadors i practicar respostes amb el xiquet.
- Mantindre un llibre de registres descrivint els incidents d'assetjament o intimidació, quan ocorren, qui va participar-li i què es va dir i va fer. Això pot enfortir el cas d'un pare quan es posa en contacte amb el director o mestres de l'escola.

Als testimonis

- Hem de recordar-los que en un cas així la delació no és cap traïció ni res de deshonrós. Es tracta d'ajudar una víctima, la situació de la qual ens incomoda i genera un clima d'amenaça i malestar.
- Donar-los l'oportunitat que expressen com se senten davant d'eixes situacions i expliquen la seua reacció.
- Hem d'ajudar-los a valorar-se positivament i a oposar-se a situacions que rebutgen i danyen la dignitat d'altres persones.
- Hem d'advertir-los que no eradicar estes dinàmiques d'intimidació potser els convertirà en la següent víctima i patiran sobre la seua mateixa persona allò que fins ara observaren amb passivitat i distància.
- Els demanarem que es posen en lloc de la víctima.

A pares de possibles maltractadors

- Parlar directament amb ell sobre el que està passant, informar-lo clarament que el seu comportament ha de cessar i reparar els danys. Rebuig ferm, sense amenaces.
- Contactar amb el centre educatiu per conèixer detalls sobre la seua actitud amb altres companys.
- Indagar sobre la seua pertinença a grups violents que actuen amb impunitat.
- Aclarar-li que els passos fets són pel seu bé i fruit de la nostra preocupació.
- Oferir-li ajuda per a canviar la seua situació social: fer-li veure que eixes conductes són danyoses també per a si mateix i que ens preocupen inclús més que el seu rendiment acadèmic.

9. PROCEDIMENTS D'INTERVENCIÓ DAVANT DE SUPÒSITS DE VIOLÈNCIA ESCOLAR

ANNEX I

Assetjament escolar i ciberassetjament

L'assetjament escolar

L'assetjament escolar és entés com el maltractament psicològic, verbal o físic patit per un alumne o alumna en l'àmbit escolar, derivat de factors personals (físics, psicològics, d'orientació o d'identitat sexuals) o col·lectius (factores ètnics, grup social, religió) de forma reiterada i al llarg d'un període de temps determinat.

L'assetjament escolar pot adoptar distintes manifestacions: l'exclusió i la marginació socials, l'agressió verbal, les exaccions i humiliacions, l'agressió física indirecta, l'agressió física directa, la intimidació, les amenaces o el xantatge, entre d'altres.

És important no confondre este fenomen amb agressions esporàdiques entre l'alumnat i que seran ateses aplicant les mesures educatives que el centre tinga establides en el seu pla de convivència i en el reglament de règim intern.

Característiques

- a) Hi ha intencionalitat. S'expressa en una acció agressiva que genera en la víctima l'expectativa de ser blanc de futurs atacs.
- b) Reiteració. Es repeteix en el temps. L'agressió produïda no és un fet aïllat i la víctima la patix de manera continuada.
- c) Hi ha desequilibri de poder. Es produïx una desigualtat de poder físic, psicològic o social, que genera un desequilibri de forces en les relacions interpersonals.
- d) Es produïx indefensió i personalització. L'objectiu del maltractament sol ser un únic alumne o alumna, que és col·locat d'esta manera en una situació d'indefensió.
- e) Ben sovint pot tindre un component col·lectiu o grupal. Normalment no hi ha un sol agressor o agressora, sinó diversos.
- f) Normalment apareixen observadors passius. Les situacions d'assetjament usualment són conegudes per terceres persones que no fan prou perquè cesse l'agressió.
- g) Esta situació d'invisibilitat sol passar desapercebuda moltes vegades per als adults.

El ciberassetjament

Dins dels diferents tipus d'assetjament i les seues manifestacions, recentment els experts han elaborat un nou concepte d'assetjament, el que utilitza mitjans electrònics i rep el nom de ciberassetjament. Esta conducta es definix com a assetjament entre iguals en l'entorn TIC i inclou actuacions de xantatge, vexacions i insults entre alumnes. Suposa difusió d'informació lesiva o difamatòria en format electrònic. El

ciberassetjament és un fenomen de gran rellevància per la seua prevalença, la gravetat de les seues conseqüències i les dificultats que presenta per a ser previngut i tractat.

Característiques

- a) Agressió repetida i duradora en el temps.
- b) Intenció de causar dany: no sempre es dona en els primers estadis del procés.
- c) Sol haver-hi contacte o relació prèvia en el món físic.
- d) Pot estar lligat o no a situacions d'assetjament en la vida real.
- e) Usa mitjans TIC: missatges de mòbil, adreça electrònica, telèfons mòbils, xarxes socials, blogs, fòrums, sales de xats.

Protocol d'actuació davant de l'assetjament i del ciberassetjament

1. Detectar i comunicar la situació.

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement o sospites d'una situació d'assetjament o de ciberassetjament sobre algun alumne o alumna, ho comunicarà a un professor o professora, al tutor o tutora o a l'equip directiu. En tot cas, qui reba la informació sempre n'informarà l'equip directiu.

2. Primeres actuacions.

- a) Equip directiu, que es posarà en contacte amb el tutor o tutora de l'alumne o alumna afectats; estarà assessorat pels servicis psicopedagògics escolars, el departament d'orientació, el gabinet municipal autoritzat o el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament en el centre, i arreglarà la informació per a analitzar i valorar la intervenció que calga.
- b) L'equip d'intervenció, que planificarà de manera ràpida els recursos personals, materials i organitzatius, i el moment i el lloc de reunió amb els agressors, la víctima i els espectadors, sempre que siguen alumnes del centre.
- c) En el ciberassetjament és important tindre informació de la intensitat, difusió i característiques del mitjà o dispositiu utilitzat. Si hi ha proves físiques, estes han de conservar-se (impressió de pantalla, còpia del missatge), sempre sense lesionar els drets de cap persona i respectant la confidencialitat de les actuacions.

3. Mesures d'urgència.

- a) Augmentar la supervisió i vigilància del professorat i personal del centre durant els moments de descans i de pati; de l'estada al menjador, als banys i als vestidors, i de les entrades i eixides del centre.
- b) Avisar les famílies de la víctima i dels assetjadors.
- c) Explicar a l'alumne assetjat totes i cada una de les mesures que es prendran per a donar-li seguretat.

- d) En cas de ciberassetjament, indicar a l'alumne, si és el cas, que canvie contrasenyes i revise les mesures de privacitat, i insistir-li en el fet que no faça desaparéixer les proves físiques que tinga.
- e) Demanar a l'alumne assetjat que comuniqui a un adult qualsevol insult, ofensa o agressió que reba i oferir-li els mecanismes i les vies perquè ho faça amb la major discreció possible.
- f) Una vegada oït l'alumne assetjador i analitzada la situació, la direcció del centre li aplicarà les mesures cautelars que considere necessàries seguint el procediment disciplinari, segons el Decret 39/2008.
- g) Quan s'haja valorat la situació, la direcció del centre decidirà aplicar al cas, o no, les mesures educatives correctores i disciplinàries, i si s'inicia el procediment d'obertura d'expedient disciplinari, segons el Decret 39/2008, de 4 d'abril.

4. Comunicació de la incidència.

- a) La direcció del centre informará la comissió de convivència de la situació i del pla d'intervenció.
- b) La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa.
- c) Si la situació s'agreuja o sobrepassa la capacitat d'actuació del centre, se n'ha d'informar la Inspecció perquè, si ho estima oportú, sol·licite l'assessorament o la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció del PREVI de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i el tipus d'intervenció

5. Comunicació a famílies i representants legals de tots els implicats

- a) La direcció del centre farà les entrevistes necessàries, preferentment de manera individual.
- b) La direcció del centre informará les famílies dels alumnes implicats en el conflicte de les mesures i actuacions de caràcter individual, així com les mesures de caràcter organitzatiu i preventiu proposades per al grup, nivell o centre educatiu.
- c) Segons la gravetat del cas, la direcció del centre comunicarà a la família de la víctima la conveniència o no de denunciar el cas a les Forces de Seguretat de l'Estat.
- d) Tal com consta en l'article 41 del Decret 39/2008, en aquells supòsits reincidents i en els casos en què el centre reclame la implicació directa dels pares, mares, tutors o tutores de l'alumne o alumna i estos la rebutgen, l'Administració educativa, si considera que esta conducta causa un greu dany al procés educatiu del seu fill o filla, ho comunicarà a les institucions públiques competents per motiu de desprotecció, amb un informe previ a la Inspecció Educativa.

6. Seguiment del cas per part de les unitats d'atenció i intervenció i de la Inspecció del centre. La Inspecció i les unitats d'atenció i intervenció de les direccions territorials col·laboraran amb la direcció del centre en el seguiment del cas en què hagen intervingut.

7. Definició de mesures de tractament individualitzat amb la víctima i els agressors, i de sensibilització amb observadors, amb les famílies i amb la resta de l'alumnat

a) Estes mesures i actuacions es referiran tant a les que s'apliquen en el centre i en l'aula, com a les que s'apliquen a l'alumnat en conflicte. Caldrà garantir el tractament individualitzat tant de la víctima i de les persones agressores com de l'alumnat espectador, i incloure actuacions específiques de sensibilització per a la resta de l'alumnat.

b) Amb caràcter orientatiu, en la web de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport es proposen mesures i actuacions per a treballar l'assetjament escolar en les diferents tipologies que pot presentar, en l'enllaç <http://www.cece.gva.es/eva/val/previ.htm>.

ANNEX II

Conductes que alteren la convivència de forma greu i reincident: insults, amenaces, agressions, baralles o vandalisme

Diferenciem el protocol d'intervenció davant d'estes situacions a escala general, del protocol d'actuació quan els alumnes que provoquen estos incidents manifesten problemes greus de conducta o trastorns.

Alumnat que altera greument la convivència

Es caracteritza per l'incompliment de les normes socials bàsiques de convivència, que es manifesten per mitjà de conductes disruptives greus i reincidentes, com ara insults, amenaces, agressions, baralles sobre algun alumne o alumna o accions de vandalisme sobre el centre i les seues instal·lacions. Són conductes, en general, que atempten contra la dignitat personal d'altres membres de la comunitat educativa.

A) Procediment d'intervenció en general

1. Detectar i comunicar la situació.

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement d'una situació de conductes disruptives molt greus, com ara insults, amenaces, agressions, baralles o vandalisme sobre algun alumne o alumna, o sobre el centre i les seues instal·lacions, o que les presencie, tractarà de conèixer els fets i la situació i ho comunicarà a la direcció

del centre.

2. Primeres actuacions.

a) La direcció arreglarà i analitzarà la informació, i prendrà les mesures que considere necessàries.

b) La direcció del centre, o la persona en qui delegue, comunicarà a les famílies la incidència produïda i els informarà de la situació.

3. Mesures d'intervenció general.

Mesures educatives correctores i disciplinàries.

Les alteracions de conducta molt greus, com ara insults, amenaces, agressions, baralles entre alumnes o accions de vandalisme sobre el centre i les seues instal·lacions, es consideren conductes perjudicials per a la convivència del centre, i, per tant, s'actuarà aplicant mesures educatives correctores o disciplinàries, segons el Decret 39/2008, de 4 d'abril, que estaran especificades en el reglament de règim interior del centre.

La direcció del centre arreglarà la informació, i una vegada oïda la comissió de convivència categoritzarà el tipus d'incidència i proposarà mesures correctores o disciplinàries, que tindran un caràcter educatiu i recuperador de la convivència en el centre.

a) Si es proposen mesures educatives correctores per a alguna de les conductes tipificades en l'article 35 del Decret 39/2008, de 4 d'abril, s'ajustaran a l'article 36 del mateix decret.

b) Si es proposen mesures educatives disciplinàries per alguna de les conductes tipificades en l'article 42 del Decret 39/2008, s'ajustaran a l'article 43 del decret.

4. Mesures de suport.

La direcció del centre, si ho considera convenient, podrà sol·licitar altres mesures de suport i col·laboració externes i recórrer als servicis d'unes altres administracions i institucions, entre d'altres, els servicis socials municipals, els servicis especialitzats d'atenció a la família i la infància (SEAFI), les unitats de prevenció comunitàries (UPC), les unitats de conductes addictives (UCA), els centres de salut. En estos casos, es planificarà la intervenció conjunta amb totes les institucions que hi estiguen implicades.

Alumnat amb alteracions greus de conducta Les alteracions greus de conducta fan referència a un patró de comportament persistent, repetitiu i inadequat a l'edat del menor. D'acord amb la Classificació Internacional de Malalties CIM-10, publicada per l'OMS, estes alteracions greus de conducta solen enquadrar-se com a comportament antisocial, comportaments oposicionistes desafiadors, trastorn d'ansietat, trastorn de dèficit d'atenció amb hiperactivitat o impulsivitat, trastorn dissocial en preadolescents i adolescents, trastorn explosiu intermitent, alteracions del son, conductes de risc per consum de substàncies tòxiques o alcohol, o alteracions de la conducta alimentària, entre d'altres. Es caracteritzen per l'incompliment de les normes socials bàsiques de convivència i per l'oposició als requeriments a les figures d'autoritat, la qual cosa genera un deteriorament en les relacions familiars o socials. Este comportament té repercussions negatives per a l'alumnat que el patix i per al medi en què desenrotlla la seua vida: família, escola, oci... Els seus comportaments van més enllà dels límits tolerables i les conductes impediexen a la persona tindre un procés d'adaptació i desenrotllar tot el seu potencial adequadament.

En l'àmbit educatiu, estos alumnes presenten necessitats educatives específiques derivades de trastorns temporals o permanents de la personalitat o de la conducta, i requereixen aprenentatges i recursos excepcionals.

B) Procediment d'intervenció específic

1. Detectar i comunicar.

Davant d'un incident greu provocat per un alumne que presenta una alteració greu de la conducta, si és possible, i sempre que no estiguem a càrrec d'uns altres alumnes, serà acompanyat a la zona de despatxos i s'informarà del cas el director, el cap d'estudis o el cap de personal dels servicis psicopedagògics escolars, el departament d'orientació, el

gabinet municipal autoritzat o el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament en el centre. Sempre que siga possible, l'alumne quedarà sota la supervisió d'un adult.

2. Intervenció d'urgència.

Si la situació de crisi continua, es cridarà en primer lloc la família perquè acudisquen al centre; si no s'obté resposta de la família, i en els supòsits de perill greu i imminent, es telefonarà al 112 per a sol·licitar ajuda.

3. Mesures d'intervenció específiques.

a) Comunicació de la intervenció a la família. La direcció del centre, o la persona en qui es delegue, comunicarà la realització o la revisió de l'avaluació sociopsicopedagògica de l'alumne.

b) Arreplega i anàlisi d'informació. L'equip directiu, junt amb el tutor o tutora de l'alumne, l'equip de professors i el personal dels servicis psicopedagògics escolars, el departament d'orientació, el gabinet municipal autoritzat o el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament en el centre, recopilarà informació sobre la intensitat, duració, freqüència i context en què apareixen estes conductes en l'alumne.

c) Avaluació psicopedagògica. Es realitzarà o revisarà l'avaluació sociopsicopedagògica, en la qual haurà de constar la planificació de la intervenció, l'organització dels suports i les coordinacions externes necessàries.

d) Sol·licitud de mesures de suport. La direcció del centre podrà sol·licitar mesures de suport i col·laboració externes al centre, entre d'altres, amb els servicis socials municipals, el servicis especialitzat d'atenció a la família i la infància (SEAFI), la unitat de prevenció comunitàries (UPC), la unitat de conductes addictives (UCA), els centres de salut, la unitat de salut mental infantil i juvenil (USMIJ), centres hospitalaris, associacions especialitzades.

e) Recursos complementaris. La direcció del centre podrà, a més, sol·licitar recursos extraordinaris en la convocatòria anual de recursos personals complementaris d'Educació Especial regulats en l'Orde de 16 de juliol de 2001 per a Educació Infantil i Primària, i en l'Orde del 14 de març de 2005 per a Educació Secundària.

f) Mesures educatives correctores i disciplinàries. La direcció del centre, una vegada analitzada la situació i valorat el pla d'intervenció proposat per a l'alumne, aplicarà les mesures correctores i disciplinàries que estime convenientes i respectarà la regulació del Decret 39/2008, de 4 d'abril.

C) Comunicació de les incidències

a) La direcció del centre informará la comissió de convivència de la situació i del pla d'intervenció.

b) La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa.

c) Si la situació s'agreuja o sobrepassa la capacitat d'actuació del centre, se n'ha d'informar la Inspecció perquè, si ho estima oportú, sol·licite l'assessorament i la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció del PREVI de la direcció territorial corresponent.

D) Comunicació a famílies i representants legals de totes les persones implicades

a) S'informarà les famílies dels implicats de les mesures i actuacions de caràcter individual adoptades, així com de les de caràcter organitzatiu i preventiu proposades per al grup, nivell i centre educatiu, preservant sempre la confidencialitat absoluta en el tractament del cas.

b) Totes les mesures correctores i disciplinàries previstes en els articles 36 i 43 del Decret 39/2008, de 4 d'abril, hauran de ser comunicades formalment als pares, mares, tutors o tutores de l'alumnat menor d'edat.

c) Tal com consta en l'article 41 del Decret 39/2008, en els supòsits reincidentes i en els casos en què el centre reclame la implicació directa dels pares, mares, tutors o tutores de l'alumne o alumna i estos la rebutgen, l'Administració educativa, si considera que esta conducta causa un greu dany al procés educatiu del seu fill o filla, ho comunicarà a les institucions públiques competents per motiu de desprotecció, amb un informe previ a la Inspecció Educativa.

6. Seguiment del cas per part de les unitats d'atenció i intervenció i de la inspecció del centre.

La inspecció i les unitats d'atenció i intervenció de les direccions territorials col·laboraran amb la direcció del centre en el seguiment dels casos en què hagen intervingut.

ANNEX III

Maltractament infantil

El maltractament infantil es definix com qualsevol acció no accidental que comporta abús (emocional, físic o sexual) o descuit (emocional o físic) cap a un menor de divuit anys, que és realitzada pel seu progenitor o cuidador principal, per una altra persona o per qualsevol institució, i que amence l'adequat desenvolupament del xiquet. Dins del maltractament considerem tant el maltractament actiu, entés com a abús físic, sexual i emocional, com els maltractaments passius, com ara la negligència física i emocional. El maltractament pot ser familiar o extrafamiliar.

Protecció en l'àmbit escolar

Els quatre escalons de protecció de la població infantil són els pares, els ciutadans, els professionals de les administracions i l'entitat pública competent en matèria de protecció infantil.

L'àmbit escolar ocupa una posició privilegiada en el procés de protecció del menor i en la detecció, la notificació, la investigació i l'avaluació. Pels centres passen la totalitat dels xiquets i adolescents de la comunitat, i és el lloc on romanen una gran part del seu temps. Per a molts menors que patixen el maltractament en l'àmbit familiar en edats primerenques, l'escolarització els permet trencar amb l'aïllament social en què l'han patit.

En cas d'haver de prendre mesures per possible maltractament a qualsevol alumne ens hauriem de remetre a la regulació de la responsabilitat civil en les administracions públiques Llei 30/1992 a l'article 1903.

Gravetat i presa de decisions

La valoració d'urgència de la situació estarà determinada per la gravetat del succés observat i per la probabilitat que torne a repetir-se (nivell de risc) si no es prenen les mesures de protecció oportunes.

Un cas serà greu i corre perill la integritat física o psicològica del menor (existència de palisses, castics físics forts, sospita d'abús sexual, etc.), si el xiquet és un bebé o té menys de cinc anys, o si patix una discapacitat que li impedisca autoprotegir-se o demanar ajuda. La urgència determinarà el tipus d'actuació del professional de l'educació, el protocol que es posarà en marxa i la prioritat del cas.

L'avaluació exhaustiva correspon als servicis socials o al servici de protecció de menors. Protocol d'actuació davant d'una situació observada de maltractaments i desprotecció del menor

1. Identificació.

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement o sospites d'una situació de maltractament infantil ho comunicarà a l'equip directiu.

2. Actuacions immediates.

Després d'esta comunicació, es reunirà l'equip directiu amb el tutor o tutora de l'alumne o alumna afectat i el personal dels servicis psicopedagògics escolars, el departament d'orientació, el gabinet municipal autoritzat o el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament en el centre, per a recopilar informació, analitzar-la i valorar la intervenció que calga.

3. Notificació.

L'equip educatiu emplenarà el full de notificació que apareix en l'Orde 1/2010, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i la Conselleria de Benestar Social. L'equip directiu podrà demanar l'assessorament del personal dels servicis psicopedagògics escolars o del personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament educatiu.

4. Comunicació de la situació.

- a) La direcció del centre enviarà l'original del full de notificació als servicis socials municipals de la localitat on residix el menor, n'arxivarà una còpia en l'expedient de l'alumne i en remetrà una altra a la direcció general competent en matèria de protecció de menors de la Conselleria de Benestar Social.
- b) La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa.
- c) Si la situació s'agreuja i sobrepassa la capacitat d'actuació del centre, se n'haurà d'informar la Inspecció Educativa, que sol·licitarà l'assessorament o la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció (UAI) de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i el tipus d'intervenció.
- d) La comunicació a la família es realitzarà una vegada informades les autoritats competents, i serà realitzada per la direcció del centre.

PROCEDIMENT D'URGÈNCIA

1. Davant d'un alumne que presente lesions físiques, greu negligència o abús sexual, un membre de l'equip directiu o del personal docent en qui es delegue, l'acompanyarà al centre de salut o als servicis d'urgència de l'hospital més pròxim.

2 La direcció comunicarà la situació d'urgència a la policia local, a la Conselleria de Benestar Social i a la Fiscalia de Menors. Per a la comunicació s'utilitzarà:

- El full de notificació que apareix en l'Orde 1/2010, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i de la Conselleria de Benestar Social.

Per a la comunicació a l'autoritat judicial i al ministeri fiscal s'utilitzarà el model que es troba en l'annex VII d'esta orde.

3. La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa perquè, si ho estima oportú, sol·licite l'assessorament o la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció (UAI) de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i tipus d'intervenció.

L'enllaç de la pàgina web de Benestar Social és: <<http://www.bsocial.gva.es/va/web/menor>>.

ANNEX IV

Violència de gènere

S'entén per violència de gènere aquella que, com a manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels hòmens sobre les dones, s'exercix sobre ella pel fet de ser-ho. Esta violència comprén qualsevol acte de violència basada en el gènere que tinga com a conseqüència, o que tinga possibilitats de tindre com a conseqüència, perjudi o patiment en la salut física, sexual o psicològica de la dona.

Les amenaces, la pressió exercida sobre elles per a forçar la seua voluntat o la seua conducta, la privació arbitrària de la seua llibertat, tant si es produïxen en la vida pública com privada, són comportaments violents per raó de gènere.

Tipus de violència de gènere

a) Violència física: és qualsevol acte de força contra el cos de la dona, amb resultat o risc de produir lesió física o dany. Estos actes de violència física contra la dona poden ser exercits per hòmens amb els quals tinga o haja tingut relacions de parella, o per hòmens del seu entorn familiar, social i laboral.

b) Violència psicològica: és tota conducta que produïsca desvaloració o patiment en la dona mitjançant amenaces, humiliacions o vexacions, exigència d'obediència o de submissió, coerció, insults, aïllament, culpabilització o limitacions del seu àmbit de llibertat. Estos comportaments poden ser exercits per qui siga o haja sigut el seu cònjuge o per qui estiga o haja estat lligat a ella per anàloga relació d'afectivitat, inclús sense convivència. Així mateix, tindran la consideració d'actes de violència psicològica contra la dona els exercits per hòmens en el seu entorn familiar, social i laboral.

c) Violència sexual i abusos sexuals: és qualsevol acte de naturalesa sexual forçada per l'agressor i no consentida per la dona. La violència sexual comprén qualsevol imposició, per mitjà de la força o la intimidació, de relacions sexuals no consentides, i l'abús sexual, amb independència que l'agressor tinga o no relació conjugal, de parella, afectiva o

de parentiu amb la víctima.

Protocol d'actuació davant d'una situació de violència de gènere

1. Identificació.

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement o sospites de casos de violència de gènere ho notificarà a la direcció del centre.

a) Recollida d'informació. Després d'esta comunicació, es reunirà l'equip directiu amb el tutor o tutora de l'alumne o alumna afectat, amb els servicis psicopedagògics escolars o amb el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament educatiu, per a recopilar informació, analitzar-la i valorar la intervenció que calga.

b) Actuació. En els supòsits de perill greu i imminent, i si la situació ho requerix, es telefonarà al 112 i es traslladarà la persona agredida a l'hospital de referència. La direcció del centre podrà sol·licitar mesures de suport i col·laboració externes al centre. Si es considerara necessari, s'establirà comunicació amb el servici especialitzat d'atenció a la família i la infància (SEAFI), els centres de salut, la unitat de salut mental infantil i juvenil (USMIJ), els hospitals més pròxims, els centres d'acollida i les entitats especialitzades.

c) Aplicació de mesures disciplinàries. En el cas que les persones agressores siguen alumnes del centre, oïda la comissió de convivència, s'actuarà tal com es regula en els articles 42 a 49 del Decret 39/2008,

de 4 d'abril.

2. Comunicació de la situació.

a) La direcció del centre informarà la comissió de convivència de la situació i del pla d'intervenció.

b) En el cas que la incidència puga ser constitutiva de delicte o de falta penal, la direcció del centre ho comunicarà per fax al ministeri fiscal utilitzant l'annex VII d'esta orde. Esta comunicació s'adreçarà a la sala de la Fiscalia que corresponga:

1) Si els agressors i les víctimes són menors, a la Fiscalia de Menors.

2) Si els agressors són majors d'edat i la víctima menor d'edat, a la Fiscalia de Violència de Gènere.

3) Si els agressors i les víctimes són majors d'edat, a la Fiscalia de Violència de Gènere.

c) La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa, i podrà sol·licitar l'assessorament o la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció (UAI) de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i el tipus d'intervenció.

3. Comunicació a famílies i representants legals de tots els implicats.

a) La direcció informarà les famílies dels implicats del fet de violència i de les mesures i accions adoptades.

b) Segons la gravetat del cas, la direcció del centre comunicarà a la família de la víctima la conveniència de denunciar-lo a les forces de seguretat.

c) Tal com consta en l'article 41 del Decret 39/2008, en els casos reincidents i en els que el centre reclame la implicació directa dels pares, mares, tutors o tutores de l'alumne o l'alumna i estos la rebutgen, l'Administració educativa, si considera que esta conducta causa un greu dany al procés educatiu del seu fill o filla, ho comunicarà a les institucions públiques competents per motiu de desprotecció, amb un informe previ a la Inspecció Educativa.

4. Seguiment del cas per part de les unitats d'atenció i intervenció i de la Inspecció del centre.

La Inspecció i les unitats d'atenció i intervenció de les direccions territorials col·laboraran amb la direcció del centre en el seguiment dels casos en què hagen intervingut.

ANNEX V

Agressions al professorat o al personal

d'administració i servicis

Definició

Es considera agressió al professorat qualsevol acció il·lícita que vaja en contra dels drets del personal docent o d'administració o servicis, tal com queden arreglats en l'article 4 de la Llei 15/2010, d'Autoritat del Professorat, quant als drets del personal docent.

Destinatari

Este protocol d'actuació està adreçat als equips docents, al personal d'administració i al personal que preste servicis en els centres docents públics o en els centres privats concertats no universitaris de la Comunitat Valenciana, en l'exercici de les seues funcions.

Protocol de protecció, assistència i suport al professorat davant d'agressions, com a conseqüència de l'exercici legítim de les seues funcions

1. Detecció i comunicació de la incidència.

a) Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement d'una agressió que tinga per objecte el personal docent, el d'administració o el de servicis, té l'obligació de comunicar-ho a la direcció del centre.

b) Així mateix, si els fets que són objecte de l'agressió poden ser constitutius de delicte o de falta, presentarà una denúncia davant del ministeri fiscal, del jutjat de guàrdia, o en qualsevol dependència de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat

c) El professorat o el personal d'administració i servicis, si així ho estima oportú, sol·licitarà l'assistència jurídica de l'Advocacia General, tal com es disposa en l'article 7 de la Llei 15/2010, de 3 de desembre, de la Generalitat, perquè exercisca les accions legals que corresponen.

La sol·licitud serà remesa per la direcció del centre i s'enviarà a la direcció territorial, on l'inspector o inspectora de zona elaborarà un informe; posteriorment, tota la documentació es traslladarà al secretari territorial que dóna el vistiplau, qui l'eleva a la Direcció General de Personal Docent de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport.

d) La sol·licitud d'assistència jurídica contindrà la informació següent: dades personals de la persona interessada, telèfon de contacte, relat dels fets i tots els elements de prova de què es disposen i que servisquen per a confirmar aquells, amb citació de testimonis i, si és possible, dels seus relats dels fets. Així mateix, anirà acompanyada de

la denúncia presentada, del comunicat d'assistència mèdica, si n'hi ha, i d'un certificat de la direcció que confirme si els fets denunciats estan relacionats amb l'exercici de la funció o càrrec de la persona sol·licitant.

e) El director o directora notificarà immediatament el fet denunciat a la Inspecció Educativa i ho comunicarà al Registre Central del PREVI.

f) La direcció del centre realitzarà tots els tràmits previstos en este protocol amb la màxima celeritat.

2. Intervenció de la Direcció General de Personal.

La Direcció General de Personal Docent, a la vista de la documentació remesa per qui sol·licite assistència jurídica, emetrà, com a superior jeràrquic, l'informe a què es referix l'article 11.2 de la Llei 10/2005, de 9 de desembre, d'Assistència Jurídica a la Generalitat. L'esmentat informe indicarà si es complixen els requisits previstos en la llei mencionada perquè la persona sol·licitant pugui rebre l'assistència de l'Advocacia General.

La direcció general traslladarà totes les actuacions fetes i realitzarà les actuacions complementàries que considere necessàries.

3. Resolució.

L'advocat general de la Generalitat, de conformitat amb el que disposa l'article 11.2 de la Llei 10/2005, de 9 de desembre, d'Assistència Jurídica a la Generalitat, prendrà l'acord que corresponga i el comunicarà a la persona interessada. La facultat concedida a la persona interessada per este article no menyscaba el seu dret a designar advocat que l'assistisca o a sol·licitar que este li siga designat d'ofici, segons l'article 12.3 de l'esmentada

Llei 10/2005.

ANNEX VI

*Consideracions específiques davant de qualsevol de les situacions
plantejades en els annexos, si es produïxen fora del centre*

Actuacions en general

Segons s'arregla en l'article 28 del Decret 39/2008, de 4 d'abril, s'aplicaran de forma general els protocols l'assetjament i ciberassetjament escolar, i de conductes que alteren la convivència de forma greu i reincident (insults, amenaces, agressions, baralles o vandalisme, maltractament infantil i violència de gènere), si estes situacions es produïxen fora del centre, en activitats extraescolars o complementàries, i en les realitzades fora del recinte escolar però que estiguen motivades per la vida escolar o directament relacionades amb esta. Els casos serán tractats d'acord amb el reglament de règim intern de cada centre.

Actuació davant d'una situació de violència de gènere fora del centre

1. En el cas de violència de gènere fora del centre, se seguirà el procediment de l'annex IV d'esta orde. En este cas, si la persona que patix l'agressió és menor i es considera que hi ha desprotecció, es podrán utilitzar el full de notificació i el procediment de l'Orde 1/2010, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i de la Conselleria de Benestar Social, per a la comunicació de la situació a la Conselleria de Benestar Social i a la Fiscalia de Menors.

2. Davant la situació descrita al punt anterior, la comunicació a la família es realitzarà només després de les actuacions que s'arreglen en els apartats 2.b i 2.c, amb els quals s'informaran les autoritats competents.

Procediment davant d'actes vandàlics, agressions, baralles, consum i tràfic de substàncies perjudicials per a la salut, en l'entorn escolar

L'acord de col·laboració per a la millora de la convivència i de la seguretat escolar entre la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport i la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana, seguirà el procediment següent:

a) La direcció del centre realitzarà la comunicació de la situació d'agressió, baralles o vandalisme a les Forces de Seguretat de l'Estat competents.

b) Quan es produïsc una situació de conflicte que estiga relacionada amb problemes de convivència o que atempte contra persones o instal·lacions en les proximitats del centre escolar, l'equip directiu arreplegarà les incidències en la fitxa de l'entorn escolar, que està disponible en http://www.cece.gva.es/eva/docs/convivencia/entorn_escolar.pdf, i la remetrà a la Direcció General d'Ordenació, Innovació i Política Lingüística de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, a l'adreça de correu electrònic <convivencia@gva.es>.

c) La Direcció General d'Ordenació, Innovació i Política Lingüística remetrà l'informe a la Delegació del Govern per mitjà de l'Àrea d'Alta Inspecció d'Educació. En l'acord de col·laboració esmentat, la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana es compromet a informar la direcció general que ha originat la comunicació de les accions que s'hagen realitzat en relació amb l'incident.

d) La Direcció General d'Ordenació, Innovació i Política Lingüística informará el centre interessat i la respectiva direcció territorial d'Educació sobre els casos comunicats a la Delegació de Govern. Si no s'ha realitzat cap comunicació d'incidències, l'esmentada direcció general informará també d'esta circumstància.

(ANNEX VII / ANEXO VII)

MODEL DE COMUNICACIÓ AL MINISTERI FISCAL DE CONDUCTES GREUMENT PERJUDICIALS PER A LA CONVIVÈNCIA AL CENTRE I QUE PODEN SER CONSTITUTIVES DE FALTA O DELICTE PENAL)

DETECCIÓ DE NECESSITATS I ACCIONS DE FORMACIÓ RELACIONADES AMB LA CONVIVÈNCIA

Comissió mixta de Convivència

La creació de la comissió mixta de convivència formada per mestres, familiars i alumnes serà un punt inicial de treball dins del centre sobre el tema de relació i conflictes que s'haurà de marcar una sèrie d'objectius entre els quals estaràn la detecció de conflictes, la presa de decisions, la recerca d'accions formatives que permeten una transformació.

A més aquesta comissió hauria d'esdevenir el nexa d'unió de tots els temes relacionats amb la convivència. Així doncs hauria de forjar-se la necessitat que els seus membres es formen a partir de tertúlies pedagògiques i de l'assistència d'experts per a anar dinamitzant les accions destinades a millorar tot el procés del centre.

L'oferta formativa ha de ser oberta i dialògica per a tots els membres de la comunitat amb l'objectiu de permetre i promoure la participació de totes les persones que ho desitgen. A més, aquesta formació haurà de

tenir un caire científic i avalat per a poder disposar dels millors mecanismes que existisquen en benefici de l'alumnat i de la comunitat.

10. ESTRATÈGIES PER A REALITZAR LA DIFUSIÓ, EL SEGUIMENT I L'AVALUACIÓ DEL PLA DE CONVIVÈNCIA

La pròpia comissió mixta de convivència haurà d'anar fent la difusió, seguiment i l'avaluació, amb la col·laboració del claustre i de l'equip directiu, de tot allò que estiga relacionat amb la convivència al centre.

L'assemblea de delegats i l'assemblea de la comunitat s'han de convertir en òrgans de participació i de diàleg per a proposar i prendre decisions consensuades, així com a difondre ofertes formatives, posicionaments i decisions de la comissió mixta o dels membres de la comunitat. D'aquesta manera es permetrà que s'escolte i s'amplifique la veu de totes les persones de la comunitat amb l'afany de trobar les millors eines i estratègies per a crear espais lliures de violència.

